

13 Οκτωβρίου 2022: Παγκόσμια ημέρα θρόμβωσης

Το σύνθημα για την Παγκόσμια Ημέρα Θρόμβωσης 2022 είναι **«Μάτια ανοιχτά στη Θρόμβωση»**, το οποίο τονίζει την ανάγκη να είμαστε σε εγρήγορση και να αναγνωρίζουμε τα πρώιμα/ προειδοποιητικά σημάδια της θρόμβωσης προτού αυτή επιδεινωθεί.

Η Καθηγήτρια Αιματολογίας-Θεραπευτικής των Μεταγγίσεων **Μαριάννα Πολίτου** και ο Καθηγητής Θεραπευτικής-Αιματολογίας-Ογκολογίας **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) αναφέρουν ότι η έγκαιρη διάγνωση και η σωστή θεραπεία μπορούν να μας βοηθήσουν να σώσουμε τις ζωές των πασχόντων. Όπως αναφέρουν πρόσφατες αναφορές, οι θάνατοι που οφείλονται σε θρόμβωση κάθε χρόνο είναι πολύ περισσότεροι από τους θανάτους που οφείλονται σε καρκίνο του μαστού, καρκίνο του προστάτη και αυτοκινητιστικά ατυχήματα. Έτσι κρίνεται απαραίτητη η αύξηση της γνώσης του κοινού και των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τον επιπολασμό και τους παράγοντες κινδύνου για θρόμβωση, τα συμπτώματά της και τους τρόπους πρόληψης και θεραπείας.

Τι είναι η θρόμβωση

Ως θρόμβωση ορίζεται ο σχηματισμός ενός θρόμβου μέσα σε ένα αιμοφόρο αγγείο, που εμποδίζει τη ροή του αίματος μέσω του κυκλοφορικού συστήματος. Μετά από τον τραυματισμό ενός αγγείου (φλέβα ή αρτηρία), ο οργανισμός μας χρησιμοποιεί τα αιμοπετάλια και το ινώδες για να σχηματίσει έναν θρόμβο και να αποτρέψει την απώλεια αίματος. Ακόμη και όταν ένα αιμοφόρο δεν έχει τραυματιστεί, μπορεί να σχηματιστούν θρόμβοι αίματος στο σώμα σε ορισμένες συνθήκες υπερπηκτικότητας (εγκυμοσύνη, καρκίνος).

Η φλεβική θρόμβωση οδηγεί σε θρόμβο αίματος στο προσβεβλημένο αγγείο, ενώ η αρτηριακή θρόμβωση (και, σπάνια, σοβαρή φλεβική θρόμβωση) επηρεάζει την παροχή αίματος και οδηγεί σε βλάβη του ιστού που αρδεύεται από αυτήν την αρτηρία (οδηγώντας σε ισχαιμία και νέκρωση). Ένα κομμάτι είτε ενός αρτηριακού ή ενός φλεβικού θρόμβου μπορεί να αποσπαστεί από τη θέση του αρχικού σχηματισμού του, να ταξιδέψει μέσω της κυκλοφορίας και να εγκατασταθεί κάπου αλλού (π.χ. πνεύμονες) ως εμβολή. Αυτός ο τύπος εμβολής είναι γνωστός ως θρομβοεμβολή.

Πόσο συχνή είναι η θρόμβωση

Η φλεβική θρόμβωση, συμπεριλαμβανομένης της εν τω βάθει φλεβικής θρόμβωσης (DVT) και της πνευμονικής εμβολής (PE), εμφανίζεται με ετήσια επίπτωση περίπου 1 ανά 1.000 ενήλικες. Τα ποσοστά αυξάνονται μετά την ηλικία περίπου των 45 ετών και είναι ελαφρώς υψηλότερα στους άνδρες από τις γυναίκες.

Η DVT και η PE συχνά υποδιαγιγνώσκονται. Η DVT εμφανίζεται σε έως και 900.000 άτομα ετησίως. Η PE επηρεάζει περίπου 300.000 άτομα κάθε χρόνο. Περισσότεροι από 100.000 άνθρωποι πεθαίνουν από θρόμβωση κάθε χρόνο.

Σε άτομα που εισάγονται στο νοσοκομείο, η θρόμβωση είναι μια κύρια αιτία επιπλοκών και περιστασιακά θανάτου. Για την πρόληψη της θρόμβωσης είναι συχνή η χρήση ηπαρίνης μετά από χειρουργικές επεμβάσεις εάν δεν συνυπάρχει αιμορραγία. Γενικά, απαιτείται

ανάλυση κινδύνου-οφέλους εξατομικευμένα σε κάθε ασθενή καθώς όλα τα αντιπηκτικά οδηγούν σε αυξημένο κίνδυνο αιμορραγίας.

Ποιοι είναι οι παράγοντες κινδύνου για θρόμβωση;

Οι κύριοι παράγοντες κινδύνου για θρόμβωση, εκτός από την ηλικία, περιλαμβάνουν εξωγενείς παράγοντες όπως η χειρουργική επέμβαση, η νοσηλεία, η ακινησία, το τραύμα, η εγκυμοσύνη και η λοχεία, η χρήση ορμονών (αντισυλληπτικά/ΗΡΤ), τα υπερατλαντικά ταξίδια καθώς και ενδογενείς παράγοντες όπως ο καρκίνος, η παχυσαρκία και η κληρονομική και επίκτητη θρομβοφιλία.

Ποια είναι τα συμπτώματα της θρόμβωσης

Τα συμπτώματα μιας θρόμβωσης περιλαμβάνουν: κράμπα, πόνο, οίδημα, ερυθρότητα και θερμότητα σε κάποιο άκρο (πόδι ή χέρι), ξαφνική δύσπνοια, οξύ πόνο στο στήθος (μπορεί να είναι χειρότερος στην εισπνοή) και βήχα που μπορεί να συνοδεύεται με αίμα.

Ποια είναι τα αντιπηκτικά φάρμακα

Τα φάρμακα που χρησιμοποιούμε για την πρόληψη και τη θεραπεία της θρόμβωσης είναι τα αντιπηκτικά που χορηγούνται παρεντερικά όπως η ηπαρίνη και οι χαμηλού μοριακού βάρους ηπαρίνες, η φονταπαρινόξη και τα αντιπηκτικά που χορηγούνται από του στόματος όπως τα κουμαρινικά, η νταμπιγκατράνη, η ριβαροξαμπάνη, η απιξαμπάνη, η ασπιρίνη και η κλοπιδογρέλη.

Θρόμβωση και COVID

Στα σημαντικά μαθήματα που πήραμε από την περίοδο της πανδημίας Covid-19 θα πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριλάβουμε και την βαθύτερη κατανόηση των μηχανισμών της ανοσοθρόμβωσης που επέκτεινε τις γνώσεις μας για τη Φλεβική Θρομβοεμβολική Νόσο.

Πολύ σύντομα από την έναρξη της εξάπλωσης του ιού, η λοίμωξη COVID -19 συσχετίστηκε με αυξημένα ποσοστά θρομβωτικών επιπλοκών και καταγράφηκε ο υψηλός κίνδυνος για τους ασθενείς να αναπτύξουν τόσο αρτηριακή όσο και φλεβική θρόμβωση. Φαίνεται πως η **ανοσοθρόμβωση** όπως είναι ο ακριβής όρος που περιγράφει αυτές τις στενές αλληλεπιδράσεις μεταξύ της εγγενούς ανοσίας (ουδετερόφιλα, μονοκύτταρα, συμπλήρωμα), της φλεγμονής και της πήξης πυροδοτείται από με την υπερέκκριση προ-φλεγμονωδών παραγόντων και την ενεργοποίηση πολλών παραγόντων του καταρράκτη της πήξης οδηγώντας σε κλινικό επίπεδο σε ανάπτυξη θρόμβωσης.

Για την διαχείριση της «Θρόμβωσης σχετιζόμενης με τη νόσο COVID-19», η επιστημονική κοινότητα λαμβάνοντας υπόψη την διαφορετική παθοφυσιολογία και την ανάγκη να αντιμετωπιστεί η γενικευμένη ενεργοποίηση των μηχανισμών πήξης σε διάφορα επίπεδα, προέκρινε τόσο στις διεθνείς όσο και στις εγχώριες κατευθυντήριες οδηγίες την έναρξη

αντιπηκτικής αγωγής για θρομβοπροφύλαξη σε όλους τους νοσηλευόμενους ασθενείς με COVID-19, κατά προτίμηση με χαμηλού μοριακού βάρους ηπαρίνες.

Στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών υγείας για τη θρόμβωση, το ΠΜΣ της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ , «Αιμορραγία-Θρόμβωση, Ιατρική των Μεταγγίσεων» (με επιστημονική υπεύθυνη την Καθηγήτρια Μαριάννα Πολίτου), διοργανώνει για έκτη συνεχόμενη χρονιά το σεμινάριο “Meet the hemostasis experts” την Παρασκευή 14/10/2022 στο αμφιθέατρο Δρακόπουλου στο κεντρικό κτίριο του ΕΚΠΑ (επισυνάπτεται το πρόγραμμα).